

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 8. juni 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 110 (alm. del) efter ønske fra Morten Dahlin (V) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 110:

Er det muligt for Folketinget under hensyntagen til Danmarks internationale forpligtelser at give domstolene mulighed for at frakende dansk indfødsret ved dom efter straffelovens § 81 a (bandeparagraffen), hvis de domfældte er dobbelte statsborgere og derved ikke bliver statsløse ved frakendelsen af deres danske indfødsret?

Svar:

1. Den Europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen), som Danmark har tiltrådt, fastsætter udtømmende, i hvilke situationer en stats lovgivning må indeholde regler om fortabelse af statsborgerkab. Af relevans for spørgsmålet om fortabelse som følge af kriminalitet følger det af statsborgerretskonventionen, at fortabelse kun kan komme på tale i tilfælde af en handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser.

Den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen indeholder begrænsede bidrag til den nærmere forståelse af formuleringen "handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser" i artikel 7, stk. 1, litra d. Det er således alene anført, at bestemmelsen navnlig omfatter landsforræderi og andre handlinger rettet mod statens vitale interesser (f.eks. arbejde for en udenlandsk efterretningstjeneste), mens almindelig kriminalitet ikke er omfattet, hvor alvorlig denne end måtte være.

2. Efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, kan den, som dømmes for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 (landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) og kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.), ved dom frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

6. oktober 2020

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2020 - 9838
Akt-id 1287715

Lovgiver lagde ved indførelsen af indfødsretslovens § 8 B til grund, at straffelovens kapitel 12 og 13 normerer, hvad der må anses for at være til skade for landets vitale interesser omfattet af § 8 B, jf. afsnit 4.2.4 i lovforslag nr. L 138 af 28. januar 2004. Det blev endvidere lagt til grund, at indfødsretslovens § 8 B efter bestemmelsens udformning også ville omfatte forhold, som på et senere tidspunkt måtte blive kriminaliseret i straffelovens kapitel 12 eller 13.

Denne definition af, hvad der kan anses for at være til skade for landets vitale interesser, er endvidere lagt til grund i forarbejderne til lov nr. 1880 af 29. december 2015 om ændring af straffeloven (Tilslutning til fjendtlig væbnet styrke), hvor der er henvist til ovenfor nævnte bemærkninger fra 2004.

Kriminalitet omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, som begås af bandemedlemmer, vil allerede i dag kunne medføre frakendelse af dansk statsborgerskab ved domstolene i medfør af indfødsretsloven.

3. Efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, kan den, som har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, af udlændinge- og integrationsministeren fratages sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Indfødsretslovens § 8 B, stk. 3 blev indført ved lov nr. 1057 af 24. oktober 2019. Der fremgår bl.a. følgende vedrørende fortolkningen af "handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser" af forarbejderne til bestemmelsen:

"Det vil således være arten og karakteren af handlemåden, der afgør, om der kan ske fratagelse. Dét, at der er tale om alvorlig kriminalitet, vil ikke i sig selv kunne begrunde, at der er tale om en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser. Handlemåden skal være egnet til at påvirke staten negativt for at kunne føre til fratagelse. Ved vurderingen af, om der er tale om en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, vil det kunne indgå, om handlemåden er kriminaliseret i straffelovens kapitel 12 og 13. Således vil eksempelvis tilslutning til en væbnet styrke for en part, som kæmper mod den danske stat, terrorisme, herunder træning, instruktion eller på anden måde oplæring af en person til at begå eller fremme terrorhandlinger og handlinger, der sigter til ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller trussel derom at forandre statsforfatningen eller sætte den ud af kraft, kunne danne grundlag for administrativ fratagelse. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke vil være en betingelse, at vedkommende er blevet dømt for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13.

[...]

Det vil heller ikke være udelukket, at handlinger, som ikke er omfattet af nogen gerningsbeskrivelse i kapitel 12 og 13 i straffeloven, men som er af lignende karakter, vil kunne føre til administrativ fratagelse, hvis den udviste handlemåde er til alvorlig skade for landets vitale interesser. Det forudsættes i den forbindelse, at fratagelsen sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra d.”

4. Udlændinge- og Integrationsministeriet indledte i samarbejde med Justitsministeriet i foråret 2020 overvejelser om mulighederne for inden for Danmarks internationale forpligtelser at skærpe reglerne om frakendelse af statsborgerskab.

På baggrund af de foreløbige overvejelser har Udlændinge- og Integrationsministeriet til hensigt i foråret 2021 at fremsætte forslag om ændring af indfødsretsloven, hvorefter personer, som dømmes for visse typer af alvorlig bandekriminalitet, der er til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, i forbindelse med straffesagens afgørelse, ved dom kan frakendes deres danske indfødsret, medmindre de derved bliver statsløse.

Mattias Tesfaye

/

Nicolai Holm Larsen